



www.strevlik.cz

STREVLIK

**Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje,
příspěvková organizace**



VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023

PŘEDSTAVENÍ ORGANIZACE

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje (zkráceně STŘEVLIK), je příspěvkovou organizací Libereckého kraje. STŘEVLIK byl založen k **1. 1. 2006** jako vzdělávací a osvětové zařízení v oblasti ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty dětí, mládeže, pedagogů, pracovníků veřejné správy, neziskových organizací a široké veřejnosti v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí.

Nabídka pro mateřské, základní a střední školy dosahovala v roce 2023 **110 ekologicko-výchovných výukových programů**, které školy mohly absolvovat jak jednotlivě, tak v rámci několikadenních pobytů. Nabízíme pestrou škálu témat korelujících se vzdělávacími oblastmi rámcových vzdělávacích programů škol. Naše programy jsou koncipovány jako ucelené bloky respektující přirozené modely učení dětí, především na základě vlastního prožitku a zkušenosti, prostřednictvím přímých kontaktů se zvířaty a přírodou. Výuka probíhá přímo v terénu a ve speciálně vybavených výukových prostorech.



Organizace se věnuje akreditovanému dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Pořádáme vzdělávací akce pro pedagogy zaměřené na realizaci environmentální výchovy ve školách. Od roku 2020 je činnost rozšířena o akreditované vzdělávání úředníků samosprávných celků.

Na základě pověření zřizovatele zajišťujeme vzdělávací část Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje v oblasti předcházení vzniku odpadů.

Pro svoji činnost využíváme vlastní objekt v Hejnicích a od jara 2021 opětovně prostory v Oldřichově v Hájích a Dolánkách u Turnova a hlavně nádherné a inspirující prostředí Jizerských hor a nově i Českého ráje.

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvková organizace
Jizerská 190, 463 62 Hejnice

Identifikační číslo: 75053144

Daňové identifikační číslo: CZ75053144

Telefon: +420 481 319 911

E-mail: info@strevlik.cz

Web: www.strevlik.cz

Zapsáno v obchodním rejstříku u KS Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, oddíl Pr, vložka 680.

SLOVO ŘEDITELE

Vážení čtenáři,

předkládám vám výroční zprávu Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje za rok 2023 shrnující výsledky činnosti a hospodaření příspěvkové organizace.

Po několika turbulentních letech způsobených covidem a migrační krizí jsme se vrátili k naší běžné činnosti. Hlavní náplní byla realizace pobytových vzdělávacích programů ve střediscích Hejnice a Oldřichov v Hájích a blokových programů ve všech třech střediscích. Celkově bylo poskytnuto vzdělávání v rozsahu **52 543 účastníkůhodin**.

Zapojili jsme se také do přípravy interpretačního plánu Jizersko-horských bučin, přírodní památky UNESCO. Vlastní interpretace bude probíhat zejména v roce 2024 a následujících a to formou programů pro školy, exkurzí pro veřejnost a zejména provozem Domu přírody Jizerských hor. Ten bude v roce 2024 otevřen v areálu v Oldřichově v Hájích a bude zaměřen právě na Jizerskohorské bučiny.



V roce 2023 se nám podařilo na střeše objektu STŘEVLÍKu v Hejnicích dokončit a zprovoznit fotovoltaickou elektrárnu, která do konce roku vyrobila 3,3 MWh elektrické energie. Veškerou vyrobenou energii jsme spotřebovali na místě na provoz objektu a ohřev teplé užitkové vody.

Významnou změnou bylo převzetí areálu v Oldřichově v Hájích v celém rozsahu. Postupně obnovujeme provoz výukové farmy a její zapojení do vzdělávacích programů STŘEVLÍKu. Plnohodnotné otevření farmy pro veřejnost plánujeme na jaro 2024.

Činnost STŘEVLÍKu byla v roce 2023 podpořena z národních a přeshraničních finančních programů. Pokračovala realizace projektu „DOBŘE OTÁZKY pro environmentální výchovu“, jehož náplní je vzdělávání pedagogů a lektorů environmentální výchovy v pedagogických dovednostech potřebných pro realizaci vzdělávacích programů. V září jsme zahájili realizaci česko-německého projektu „Bioodpad není odpad!“, v rámci kterého budeme zvyšovat znalosti žáků základních škol v oblasti významu organické hmoty v půdě. Těsně před koncem roku bylo vydáno kladné rozhodnutí ministra životního prostředí k financování projektu Krajina klíčem ke klimatu. Ten bude realizován v letech 2024-2025.

Finanční hospodaření skončilo v roce 2023 mírným ziskem (51.112,- Kč), který navrhujeme přidělit do rezervního fondu organizace. Jsme hrdí na to, že nadpoloviční většina zdrojů STŘEVLÍKu (57 %) pocházela v roce 2023 z vlastní činnosti a zdrojů mimo rozpočet Libereckého kraje.

Rád bych touto cestou poděkoval všem partnerům, kteří nám v roce 2023 pomohli, a všechny čtenáře zprávy pozval na osobní návštěvu našich středisek. Těším se na setkání na některé z našich akcí.

Ing. Martin Modrý, Ph.D., ředitel

EKOLOGICKO-VÝCHOVNÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY



Ekologicko-výchovné blokové a výjezdni programy realizované v roce 2023

	MŠ	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet programů	211	213	37	5	466
Počet účastníků	3658	3669	672	107	8106

Ekologicko-výchovné jednodenní programy realizované v roce 2023

	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet programů	2	1	0	3
Počet účastníků	24	20	0	44

Ekologicko-výchovné pobytové programy realizované v roce 2023

	MŠ	ZŠ I.	ZŠ II.	SŠ	Celkem
Počet pobytů	8	59	5	6	78
Počet účastníků	136	1117	119	150	1522

Mateřské, základní a střední školy mohou pobyt absolvovat celoročně. Učitelé spolu se žáky mají možnost si vybrat z několika tematických pobytů, který nabízí komplexní a provázaný program.

Nabídku pobytových programů jsme v tomto roce opět rozšířili a to celkem o 6 nových pobytových ekologicko-výchovných programů. Pobytové programy mají podle našich dosavadních zkušeností největší výchovný dopad. Je zde více prostoru zprostředkovávat nejen znalosti a dovednosti, ale i učit se žít moudrým, udržitelným způsobem života. K realizaci environmentální výchovy využíváme podnětné prostředí, které umožňuje učení vlastním prožitkem a zkušeností v přímém kontaktu s přírodou. Věnujeme pozornost rozvoji komunikačních dovedností a schopnosti spolupráce, utváření vlastních názorů a objevování důležitých souvislostí (vztah lidských činností a životního prostředí, přírodní zákonitosti).

V roce 2023 absolvovalo výukové programy včetně pobytů **9 672 dětí**.

V roce 2023 jsme školám a zájmovým dětským skupinám nabízeli ekologicko-výchovné programy (EVP) – výukové celky v rozsahu 2 - 4 hodiny (blokové) nebo 5 - 7 hodin (jednodenní). V nabídce stále zůstávají i výjezdni programy.

Ekologicko-výchovné programy byly určeny dětem z mateřských škol, žákům I. a II. stupně základních škol a studentům středních škol. Celkový počet nabízených programů pro rok 2023 za všechna pracoviště byl **110**. Programy byly sestaveny vždy tak, aby vhodně doplňovaly učivo pro danou věkovou kategorii.

V souladu s novou koncepcí environmentální výchovy je postupně snižován počet realizovaných blokových a jednodenních vzdělávacích programů a tyto jsou nahrazovány vícedenními pobytovými programy a programy skládajícími se z více bloků. EVP nabízíme zejména v zimních měsících, kdy je nižší zájem o programy pobytové. Vzhledem k výhodnému umístění všech našich středisek ekologické výchovy, probíhala většina programů zcela nebo alespoň zčásti v terénu.

Nabídku ekologicko-výchovných aktivit neustále doplňujeme o nová témata a služby. Při plánování nových aktivit jsme tradičně vycházeli z ohlasů a potřeb škol. Nejvíce pozornosti chce naše organizace i do budoucna věnovat ekologicko-výchovným pobytům.

Pobytové programy byly koncipovány jako pětidenní pobyt (pondělí – pátek). V několika případech jsme realizovali, na základě požadavku objednavatele, i programy kratší či delší. Pro účastníky pobytového programu zajišťoval STŘEVLIK program, ubytování a stravování.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje poskytovalo metodickou pomoc v oblasti ekologické výchovy a jejího začleňování do výuky.

EXKURZE, SEMINÁŘE A WORKSHOPY PRO PEDAGOGY

V roce 2023 STŘEVLIK pokračoval s pořádáním odborných exkurzí, seminářů a workshopů, které byly nabízeny primárně pedagogům, ale mohli je navštívit i zájemci z řad veřejnosti.

Terénní exkurze byly realizovány v Českém ráji pod hlavičkou Domu přírody Českého ráje.

Série exkurzí v rámci Archeologického léta v Českém ráji čítala v roce 2023 pět exkurzí, kterých se zúčastnilo celkem 95 osob. Letos jsme s archeologem a expertem na pískovcový fenomén Petrem Jenčem zavítali do lokalit Příhrazských skal, Besedických skal a na Českolipsko.

MRKVIČKA

STŘEVLIK je krajským koordinátorem sítě mateřských škol se zájmem o environmentální výchovu MRKVIČKA pro Liberecký kraj. Ke konci roku 2022 bylo do sítě přihlášeno 89 mateřských škol.

Cílem programu je pedagogům poskytovat metodickou a informační podporu v oblasti environmentální výchovy v předškolním vzdělávání. To se děje prostřednictvím rozesílek informačních materiálů a pořádáním akreditovaných konferencí, seminářů a exkurzí. Pro pedagogy také důležitá vzájemná inspirace a možnost se společně sejit a předávat si vlastní zkušenosti.

V roce 2023 byly realizovány čtyři tematické rozesílky informačního bulletinu Mrkvička doplněné o publikace, které mateřské školy podporují v oblasti environmentální výchovy, konkrétně obrázkové karty Prozpíváme celý rok a knihy Včelí posláni či Příběh housenky od paní Renaty Rydval.

Na jaře roku 2023 proběhla Krajská konference MRKVIČKA na podporu environmentální výchovy v MŠ s názvem „PTÁKOVINY“, která se konala dne 3. 5. 2023 v Oldřichově v Hájích. Konference byla o tom, jak pomáhat ptákům v našem okolí a jak ptáčí témata využít ve vzdělávání ve školce – vážně i nevážně.



DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

VZDĚLÁVACÍ AKCE MIMO ÚZEMÍ LIBERECKÉHO KRAJE

Činnost STŘEVLIKu, naše vzdělávací programy a metodické materiály jsme prezentovali i na řadě akcí mimo území Libereckého kraje. Jednalo se o semináře pro pedagogy a lektory environmentální výchovy. Dále jsme realizovali 17 seminářů „Dobré otázky pro environmentální výchovu“ po celé ČR (detailněji v kapitole PROJEKTY).

Vzdělávací akce mimo území Libereckého kraje		
Datum	Název akce	Místo konání
16. 5.	Seminář „Odpad může být i poklad“	Sluňkov
8. 6.	Seminář „Studánky vily Rozárky“	České Budějovice
9. 6.	Seminář „Hurvínkovy cesty do přírody“	České Budějovice
17. 8.	Specializační studium pro koordinátory EVVO	Horní Maršov
21. 9.	Seminář „Fascinující svět včel a hmyzu“	Krásná Lípa

Semináře, exkurze a jiné akce realizované v roce 2023			
Datum	Název akce	Typ akce	Počet účastníků
5. 2.	Zázrak jménem les	přednáška	14
16. 2.	Zimní cestopisné čtvrtky: Uganda - Zelená perla Afriky	přednáška	10
18. 2.	Prezentace programu Dům přírody v Národním muzeu v Praze	ostatní akce	300
2. 3.	Zimní cestopisné čtvrtky: Tunisko	přednáška	18
4. 3.	Vernisáž výstavy obrazů Výtvarníků Českého ráje - reprodukce obrazů Paula Cézanna	vernisáž výstavy	50
30. 3.	Zimní cestopisné čtvrtky: Austrálie	přednáška	17
1. 4.	Exkurze Za pískovcovým fenoménem Českého ráje	exkurze	11
2. 4.	Uklidíme Česko - Uklidíme okolí Domu přírody!	dobrovolnictví	3
22. 4.	Den otevřených dveří aneb Křížem krážem domem přírody	celodenní akce	150
22. 4.	Co přinesla Jizera (spolupráce Geopark Český ráj, o.p.s.)	exkurze	12
23. 4.	Za obojživelníky Českého ráje	exkurze	31
3. 5.	Konference Liberecká MRKVIČKA 2023 „Ptákoviny“	konference	30
4. 5.	Vernisáž výstavy a vyhlášení výsledků výtvarné soutěže Český ráj očima dětí	vernisáž výstavy	45
11. 6.	Za orchidějemi Českého ráje	exkurze	21
16. 6.	Muzejní noc aneb Noční život v lese	ostatní akce	225
1. 7. – 3. 9.	Turnovské léto: Stezka za poklady Českého ráje	ostatní akce	694
8. 7.	Archeologické léto – Hrad Zbiroh a Kalich českobratrský	exkurze	22
11. – 15. 7.	Letní výtvarné dílny Náruč (spolupráce Náruč Turnov)	ostatní akce	200
16. 7.	Archeologické léto – Archeologie Příhrázských skal II: Hrada a Klamorna	exkurze	25
12. 8.	Archeologické léto – Archeologie Příhrázských skal I	exkurze	21
19. 8.	Archeologické léto – Za příběhem hradu Děvín a těžbou železných rud	exkurze	10
27. 8.	Archeologické léto – Archeologie Příhrázských skal II: Hrada a Klamorna - druhý termín	exkurze	17
27. 8.	Mezinárodní den archeologie: Hrada a Klamorna na Mužském	exkurze	19
27. 8.	Netopýří noc	ostatní akce	115
22. 10.	Mezinárodní den archeologie v Českém ráji	exkurze	7
25. 10.	První Čech na pěti kontinentech (spolupráce Geopark Český ráje, o.p.s.)	přednáška	33
Celkem účastníků			2 100

AKCE PRO DĚTI

LETNÍ POBYTOVÉ A PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY



Třináctým rokem proběhly Letní příměstské tábory pro děti školního věku (3 tematické turnusy) a Letní pobytový tábor pro děti školního věku (1 turnus). Programy všech příměstských táborů plně využily zázemí dvou areálů střediska i okolní přírody. Pobytový tábor jsme realizovali v TEEPE táborové základně hluboko v lesích divoké přírody Jindřichovic pod Smrkem. Tábory byly sestaveny tak, aby spolu se zábavou a hrami byly děti seznamovány se základy ekologického myšlení a jednání.

V tomto roce nás čekala velká výzva v podobě **dvou tematických, mezinárodních, pobytových táborů**, připravených ve spolupráci s Libereckým krajem. Tábory byly realizovány **v rámci projektu „Jsme s vámi – společně pro Ukrajinu“** a spolufinancovány Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko 2014 - 2020. Výjimečné byly tím, že se zde potkaly děti tří národností české, polské a ukrajinské. Pro děti, byl mezinárodní tábor výbornou zkušeností. Mezinárodních táborů se celkem účastnilo 20 dětí z Ukrajiny, 21 dětí z Polska a 19 dětí z Čech. Díky poznání nových jazyků, zvyků a pohledů na svět se naučily být otevřenější a chápavější. Snaha porozumět se v jiném jazyce, anebo alespoň rukama-nohama, zase výborně trénovala jejich komunikační dovednosti. Přesto zdaleka nejdůležitější věc, kterou se děti naučily je, že mají skutečné kamarády v jiných zemích – snad právě díky tomu v budoucnu snáze odolají xenofobním názorům, se kterými se budou setkávat.

Tábory 2023		
Název akce	Počet akcí	Počet účastníků
Letní pobytový tábor „TAJEMSTVÍ DRUIDŮ“	1	17
Letní příměstský tábor - Hejnice „PTAČÍ PŘÍMĚŠTÁK“	1	20
Letní příměstský tábor - Hejnice „VODA, VODĚNKA“	1	20
Letní příměstský tábor - Oldřichov v Hájích „PO STOPÁCH VLÁDCE JIZERSKÝCH HOR“	1	21
Mezinárodní pobytový tábor I. turnus - Oldřichov v Hájích „TROSEČNÍCI“	1	29
Mezinárodní pobytový tábor II. turnus - Hejnice „TOULKY ZA POZNÁNÍM PŘÍRODY“	1	31
Celkem	6	138



AKCE PRO VEŘEJNOST EKODNY



V roce 2023 STŘEVLIK realizoval tři tematicky zaměřené ekodny. Cílem bylo především prohlubovat spoluodpovědnost lidí za současný i budoucí stav přírody a společnosti. Akce navštívilo cca 428 účastníků, převážně rodičů s dětmi.

Při těchto akcích bylo pro návštěvníky připraveno mnoho zábavně - naučných aktivit, tvořivé dílny, hry k tématu daného ekodne, výstavy, osvětové akce, prezentace činnosti organizací působících v ochraně přírody a podobně.

Hlavními partnery pro osvětové akce byl tradičně Liberecký kraj, Okresní organizace Českého svazu včelařů Liberec, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Všem děkujeme za spolupráci a podporu.



18. 3. VÍTÁNÍ JARA – UPCYKLACE V ZAHRADÁCH

Jaro jsme započali jarním úklidem. V rámci letošního tématu „Upcyklace v zahradách“ jsme využili staré harampádí, které by se stalo odpadem. Návštěvníci se tedy mohli dozvědět, co je upcyklace a jak si z dosloužilých materiálů a výrobků vytvořit domky pro škvory, samozavlažovací květináče, hotely pro hmyz, veselé květináče.

Dále jsme si říkali, proč je důležité umísťovat do zahrad a veřejných prostor pítka pro ptáky a hmyz a jak je jednoduše a zadarmo vytvořit. Veškeré výrobky si návštěvníci odnesli v upcyklované tašce. Na upcyklaci jsme nenarazili jen při vytváření výrobků, ale také při ochutnávce „Křivé polévky“ a jarní pomazánky, které byly připraveny z esteticky nevyhovujících potravin. Zde jsme se snažili poukázat na problém dnešní doby „plýtvání potravinami“, které nevyhovují standardům většiny obchodů. („i křivá zelenina se dá smysluplně využít“).

O tomto ekodnu byla dokonce odvysílána reportáž ve Zprávičkách ČT D, což nás velmi potěšilo. Celá akce se konala ZDARMA.



Ekodny realizované v roce 2023		
Datum	Název akce	Počet účastníků
18. 3.	Vítání jara	200
21. 10.	Den stromů	78
1. 12.	Vánoce se STŘEVLIKem	150
Celkem účastníků		428

AKCE PRO VEŘEJNOST EKODNY

21. 10. DEN STROMŮ ANEB SEZNÁMENÍ S PANÍ LÍPOU

Oslava Dne stromů aneb Seznámení s paní Lípou se uskutečnila v sobotu 21. října za slunečného a na podzim teplého počasí v areálu Domu přírody v Dolánkách u Turnova.

Letošní oslava byla ve znamení lípy. Bohatý program představil lípu návštěvníkům jako váženou dámu, léčitelku, módní ikonu, snadno rozpoznatelnou a užitečnou dřevinu, která je rozhodně plná překvapení. Návštěvníky přivítala paní Lípa. Zapeklité otázky Lipového kvízu čekaly návštěvníky na 6ti stanovištích. Kdo dorazil na letošní oslavu Dne stromů, se dozvěděl, jak se stala lípa naším národním stromem a kde všude na našich státních symbolech ji najdeme. V mapě Českého ráje si mohl také najít Památné lípy našeho regionu. S lípou jako léčitelkou se mohl seznámit v bylinkové čajovně a vyrobit si také vlastní bylinkovou směs na dobrý spánek, na dobrou náladu anebo



čaj při nachlazení. Lipové dřevo jsme představili také jako oblíbený materiál řezbářů a šikovní návštěvníci si mohli na památku vypálit obrázek do dřevěného pancáčka. Dále se účastníci akce dozvěděli, jak se lípa obléká v průběhu roku a mnoho dalších zajímavostí, které leckteré překvapily. Studentky Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci si přichystaly divadýlko o tom, jak se zrodila Lípa a našla si své místo na světě. Slunečné a teplé počasí lákalo k vyletům do přírody a i přesto se akce zúčastnilo 78 návštěvníků.

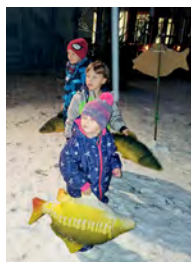
Celá akce byla ZDARMA a to včetně návštěvy expozice Domu přírody. Zúčastnilo se jí 78 návštěvníků.



1. 12. VÁNOCE SE STŘEVLIKem – ŠTASTNÉ A UDRŽITELNÉ VÁNOCE

Tématem letošního vánočního ekodne bylo „ŠTASTNÉ A UDRŽITELNÉ VÁNOCE“. Návštěvníci se mohli dozvědět, jak si užít Vánoce a zároveň být co nejvíce ohleduplný k životnímu prostředí. Letošní dílničky a aktivity jsme propojili s tématem šetrnosti k přírodě a k naší peněžence. Vyráběli jsme si vlastnoruční dárky z přírodnin nebo odpadových materiálů, které jsme šetrně a přitom originálně zabalili. Zahřát jsme se mohli nejen čajem a dobrotami v jídelně, ale také žhavým ohněm kovářské dílny. V 15 hodin nám zazpívaly a zahrály vánoční příběh děti z MŠ Dolní Řasnice, které navodily tu správnou vánoční atmosféru.

Celá akce byla ZDARMA a to včetně návštěvy expozice JIZERKY VŠEMI SMYSLY.



ÚČAST NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH JINÝMI ORGANIZACEMI

STŘEVLIK se podílel též na zajištění několika akcí dalších organizací souvisejících s environmentální výchovou v Libereckém kraji. Tematické vzdělávací aktivity pro děti a dospělé zajišťoval na Krajském ekodni s tatrhy (pořadatel Liberecký kraj), Krajském dni včely (pořadatel Okresní organizace Českého svazu včelařů Liberec, Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje a Liberecký kraj), Turnovské léto (pořadatel Regionální turistické informační centrum Turnov společně s dalšími partnery z regionu).

23. 4. KRAJSKÝ EKODEN S TATRHY

Liberecký kraj spojil síly s tatrhy. Tyto originální komunitní trhy za poslední roky přilákaly na nečekaná místa v Liberci a Jablonci tisíce lidí. Hudba, umění, design, regionální potraviny, řemeslo či ekovýchova – to vše nabídl v neděli 23. dubna Krajský ekoden s tatrhy. Konal se v přílehlém park u Krajského úřadu Libereckého kraje. Akce se realizovala v rámci mezinárodního Dne Země a představila se na ní eko-centra z celého kraje, mezi nimiž nemohl chybět STŘEVLIK.

13. 5. FÉROVÁ SNÍDANĚ

STŘEVLIK, to nejsou jen programy pro školy. Naše lektorka Lenka již po osmé uspořádala v Hejnicích férovou snídani. Pohodové setkání probíhá vždy 2. květnou sobotu v rámci celosvětového dne pro FAIR TRADE a má za cíl zvyšovat povědomí o spravedlivém obchodování a životech pěstitelů kávy, kakaa, čaje, banánů a dalších plodin.

20. 5. KRAJSKÝ DEN VČELY

Seznámení s tím, co takové včelaření vlastně obnáší, včelařská poradna, možnost zakoupení včelích produktů a včelařského vybavení, hry a různé aktivity pro děti s včelařskou tematikou, pohádka divadla Rolníčka a řada dalšího čekalo na program letošního Krajského dne včely a mladých včelařů.

Den včely byl připraven nejen pro včelaře, ale především pro rodiny s dětmi, které chtěly strávit příjemný den a proniknout do tajů včelaření. Pro děti byl letos připraven Kurz adepta včelaření, jehož prostřednictvím si hravě vyzkoušely, co musí znát a umět mladý včelař. Součástí kurzu byl i pohled do úlu plného včel. Úspěšní absolventi včelařského učení byli zařazeni do slosování o drobné ceny. Sedmnáctý ročník Krajského dne včely se uskutečnil v areálu Ekocentra Oldřichov v Hájích v sobotu 20. května od 9.30 do 15.00.



DALŠÍ ČINNOSTI ORGANIZACE



NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE EVVO LK 2021-2030

STŘELIK se roce 2023 podílel na plnění Konceptu environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Libereckého kraje a Akčního plánu EVVO 2021-2023. STŘEVLÍK dále postupně modifikuje svoji činnost a zvyšuje důraz na pobytové a dlouhodobé vzdělávací programy. Důraz na MZU a témata změny klimatu reflektuje připravený projekt Krajina klíčem ke klimatu, který byl Schválen na konci roku 2023 a bude realizován v letech 2024-2025.

V roce 2023 končí platnost schváleného Akčního plánu EVVO LK 2021-2023. STŘEVLÍK se aktivně podílel na jeho vyhodnocení a zapojil se do přípravy Akčního plánu EVVO LK 2024-2026.

Přehled zrealizovaných schůzek se studenty TUL		
Datum	Název akce	Počet účastníků
30. 3.	Schůzka Společenství praxe TUL denní studium - 3 hodiny	20
14. 4.	Schůzka Společenství praxe TUL dálkové studium - 3 hodiny v TUL	18
Celkem účastníků		38

SPOLUPRÁCE S TECHNIKOU UNIVERZITOU V LIBERCI

Ve druhé polovině roku se STŘEVLÍK významnou měrou podílel na přípravě nového předmětu Environmentální výchova pro studenty pedagogické fakulty TUL. Ve spolupráci TUL, STŘEVLÍKu a DIVIZNY byl sestaven sylabus předmětu, pro který byla získána akreditace a na jehož vedení se bude STŘEVLÍK v akademickém roce 2023/2024 podílet.

STŘEVLÍK se zapojil do poskytování pedagogických praxí pro studenty TUL Liberec a to jednak organizací setkání Společenství praxe a jednak vlastním zajištěním praxe na programech a akcích STŘEVLÍKu. Praxí se zúčastnili 3 studenti, kteří se aktivně zapojili do přípravy a vedení programů.

TVOŘIVÁ SETKÁNÍ

Při přípravě letošního Vítání jara došlo k navázání další spolupráce s mateřskými školami a spolky v Hejnicích. Upcyklace v zahradách a výroba pitek proběhla v rámci Tvořivých setkání v MŠ Hejnice, MŠ Ferdinandov, MŠ Bílý Potok, v MC Mateřidouška, v Lesním klubu Skřivánek a ve Skautu Hejnice. Děti, ale i rodiče a pedagogové vyráběli pítka ze starých nepotřebných věcí a ta poté rozmístili do okolí svého sídla.



PROJEKTY

PROJEKT DOBRÉ OTÁZKY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU – VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ A LEKTORŮ

Projektu Dobré otázky, který má za cíl naučit lektory středisek ekologické výchovy (SEV) a pedagogické pracovníky využívat metodu „dobrých“ otázek a podpořit je v tom, aby zdokonalili vlastní způsoby práce a přípravy na lekce či vyučovací hodiny tak, že do nich začlení „dobré“ otázky se v roce 2023 účastnilo celkem 321 osob z 11 krajů. Projekt se zaměřuje na aplikaci metody v oblasti vzdělávání o změně klimatu a výuky a osvěty k udržitelné spotřebě. Tuto metodu však lze použít na další témata.

Přehled počtu zrealizovaných programů v rámci projektu DOBRÉ OTÁZKY		
Datum	Místo konání	Počet účastníků
2. 2.	ZŠ Zatec	29
18. 2.	Botanická zahrada Praha Troja	16
2. 3.	ZOO Jihlava	12
20. 3.	ZŠ Přemyslovců Louny	17
1. 4.	ZŠ Karmel Ústí nad Labem	10
24. 4.	Bečov nad Teplou	25
17. 5.	Sluňákov Olomouc	16
22. 5.	SEVER Hradec Králové	12
6. 6.	Ekocentrum Na Pasece Veliková	20
11. 9.	Ekocentrum Vrátkov	16
2.10.	Hláška Opava	27
9. 10.	Píšíkova učebna Správy NP České Švýcarsko v Krásné Lípě	27
6. 11.	MAP Jičín (Valdštejnský zámek Jičín)	13
13. 11.	STŘEVLIK Oldřichov v Hájích	22
20. 11.	Podblanické ekocentrum Vlašim	11
27. 11.	Prácheňské muzeum Písek	21
28. 11.	SEV Cassiopeia České Budějovice	27
Celkem účastníků:		321



PROJEKTY

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY REALIZOVANÉ V RÁMCI NPŽP Č. 6.1 F

V rámci tohoto programu byly podpořeny tyto projekty:

Střevličí vzdělávací programy 2022-2024, pracoviště Hejnice

Střevličí vzdělávací programy 2022-2024, pracoviště Oldřichov v Hájích

Environmentální vzdělávací programy Domu přírody Českého ráje

Celkem bylo z prostředků Národního programu životní prostředí v roce 2023 podpořeno 95 dní pobytových a 95 blokových vzdělávacích programů.

EVP O ZMĚNĚ KLIMATU V RÁMCI VÝZVY NPŽP-NPO Č. 6.1 I

STŘEVLIK se v roce 2022 přihlásil do výzvy Ministerstva životního - Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy. Cílem výzvy je zlepšit kompetence (znalosti a dovednosti) cílových skupin v environmentální oblasti a v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím realizace ekologických výukových programů pro děti, mládež a vzdělavatele zaměřených pouze na téma změny klimatu v souvislostech České republiky.

V roce 2023 byly realizovány 2 projekty: EVP o změně klimatu STŘEVLIK, Hejnice, Oldřichov v Hájích. Celkově bylo v roce 2023 z tohoto programu podpořeno 58 dní pobytových vzdělávacích programů.

BIOODPAD NENÍ ODPAD!

Projekt navazuje na projekt Předcházení vzniku odpadů v Libereckém kraji a okresu Görlitz a zabývá se možnostmi předcházení vzniku biologicky rozložitelných odpadů, významu organické hmoty v půdě pro vodní režim krajiny a pro udržení úrodnosti půdy a lokální produkce potravin. Projekt vychází z Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje a naplňuje vzdělávací části oblasti předcházení vzniku odpadů. Hlavním cílem projektu je vzdělávání žáků mateřských a základních škol v oblasti biologicky rozložitelných odpadů. Využití tohoto odpadu vede ke zlepšení kvality půdy. Cílová skupina bude informována o druzích biologicky rozložitelných odpadů a o významu organických látek pro zachování přirozených funkcí půdy a pro opatření ke zmírnění změny klimatu. To vede ke zvyšování povědomí o tom, že bioodpad je zdrojem, nikoli odpadem, a proč je důležité jej odděleně sbírat a využívat.

Projekt je realizován ve spolupráci s německým partnerem, kterým je Okres Görlitz, konkrétně jeho podnik odpadového hospodářství.

KRAJINA KLÍČEM KE KLIMATU

Cílem projektu Krajina klíčem ke klimatu, schváleného v prosinci 2023, je vytvoření komunity žáků a pedagogů se znalostmi v oblasti změny klimatu a souvislostí, možných mitigačních a adaptačních opatření, kteří mají zájem probíhající procesy aktivně ovlivnit a disponují kompetencemi k zahájení veřejné diskuse o problému a hledání řešení odpovídajícího demokratické společnosti. Cíle bude dosaženo prostřednictvím zavedení dlouhodobého vzdělávacího programu (ca 80 hodin formou projektových dnů v průběhu školního roku) v oblasti změny klimatu s jejími souvislostmi pro ekosystémy a lidskou společnost. Do realizace programu jsou vnášeny základní principy místně zakotveného učení - tedy zvyšování zájmu o vlastní prostředí, posilování spoluzodpovědnosti za jeho stav a vytváření kompetencí k zapojení se do jeho přímého ovlivňování v rámci demokratické společnosti. Významná část projektu je realizována formou terénní výuky. V rámci projektu bude realizováno 8 cyklů vzdělávacího programu pro předpokládaný počet 160 žáků. Téma a způsob realizace projektu odpovídá požadavkům Konceptu environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Libereckého kraje 2021-2030.



HOSPODAŘENÍ

K 31. 12. 2023 zaměstnávala organizace 25 pracovníků na hlavní pracovní poměr.

Organizace zaměstnala během roku celkem 10 pracovníků na základě dohody o provedení práce nebo dohody o provedení činnosti, kteří se podíleli na lektorování seminářů, exkurzí a pomocné práce při provozu středisek.

Pracovníci zaměstnaní
k 31. 12. 2023.

Zaměstnanci	
Ředitel	Ing. Martin Modrý, Ph.D.
Ekonom	Jaromíra Hanicová
Koordinačně administrativní pracovník	Lucie Kafková
Administrativně-ekonomický pracovník	Ing. Michaela Čížová
Lektoři ekologicko-výchovných výukových programů	Bc. Ladislav David, Eliška Jáčová, Mgr. Lenka Krčilová, Mgr. Lenka Kubíková, Mgr. Štěpánka Kvapilová, Mgr. Jana Modrá, Ing. Petra Repčáková, Ing. Věra Sobotová, Ing. Šárka Zbořilová
Programový pracovník - lektor	Mgr. Hana Nedbálková
Metodik pro vzdělávání	doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.
Pracovník informačního centra	Bc. Tereza Janků
IT technik, asistent programů	Eduard Bílkovský
Provozní pracovníci	Andrea Bílkovská, Magdaléna Krčilová, Martina Sedlická, Petra Skrbková Jitka Šulcová, Jana Tesárková, Petra Vondráčková

VÝNOSY

Položka	Výnosy v tis. Kč
Hlavní činnost celkem	12 723,92
Výnosy z prodeje služeb z toho:	2 922,32
- jednodenní výukové programy	654,29
- pobytové programy	1 342,67
- školení, semináře	30,89
- ostatní ekovýchovné akce	104,31
- vstupné expozice	179,74
Šmluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00
Čerpání fondů	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	12,93
Úroky	0,00
Kurzové zisky	11,36
Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	9 777,31
- příspěvek - Liberecký kraj	8 000,00
- dotace - „včely“	1,38
- dotace - SFŽP ČR - výukové programy	600,00
- dotace - Město Turnov na DPČR	200,00
- dotace - SFŽP ČR - „Dobré otázky“	527,99
- dotace - EFRR+SR - „Bioodpad není odpad!“	447,94
Doplňková činnost celkem	5 818,74
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	0,00
Výnosy z prodeje služeb z toho:	4 753,93
- stravování	2 312,43
- ubytování	2 355,33
Výnosy z prodaného zboží	1 063,06
Ostatní výnosy z činnosti	1,75
Výnosy vybraných místn. vlád.instit. z transferů	0,00
VÝNOSY CELKEM	18 542,66

NÁKLADY

Položka	Náklady v tis. Kč
Hlavní činnost celkem	12 728,17
Spotřeba materiálu z toho:	439,29
- materiál ostatní	109,22
- materiál pro ekovýchovu	172,23
- materiál farma	61,86
- kancelářské potřeby	32,44
- čisticí a úklidové prostředky	41,80
- pohonné hmoty (vozidla)	17,44
Spotřeba energie (elektrina, voda, plyn)	597,73
Aktivace dlouhodobého majetku	-44,09
Opravy a udržování	55,49
Cestovné	116,48
Náklady na reprezentaci	20,88
Ostatní služby z toho:	940,38
- telefony, internet, poštovné, kopírování	59,21
- školení, semináře	64,16
- služby spojené s ekovýchovou	12,91
- služby farma	0,48
- služby budov	35,30
- softwarové služby	102,55
- odborná pomoc	15,28
- revize	25,02
- pronájem pozemku	30,00
- pronájem areálu	420,00
Mzdové náklady	7 235,32
Zákonné sociální pojištění	2 434,41
Jiné sociální pojištění	37,73
Zákonné sociální náklady	356,45
Silniční daň	0,00
Jiné daně a poplatky	2,77
Jiné pokuty a penále	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	292,45
Tvorba a zúčtování opravných položek	0,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	122,44
Ostatní náklady z činnosti z toho:	120,44
- pojistné	15,07
Kurzové ztráty	0,00
Doplňková činnost celkem	5 763,38
Spotřeba materiálu z toho:	1 207,57
- potraviny	915,12
Spotřeba energie (elektrina, voda, plyn)	273,50
Prodané zboží	767,73
Aktivace oběžného majetku	0,00
Opravy a udržování	138,44
Ostatní služby z toho:	227,40
- softwarové služby	33,55
- praní, mandlování	48,57
Mzdové náklady	2 251,72
Zákonné sociální pojištění	664,31
Jiné sociální pojištění	11,00
Zákonné sociální náklady	39,77
Silniční daň	0,00
Jiné daně a poplatky	0,72
Jiné pokuty a penále	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	27,68
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	149,60
Ostatní náklady z činnosti	3,94
NÁKLADY CELKEM	18 491,55

V ROCE 2023 NAŠI ČINNOST VÝZNAMNĚ PODPOŘILI



Liberecký kraj je zřizovatelem Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvkové organizace.



Síť středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s. je celostátní síť organizací specializovaných na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu. Pro členská střediska je Pavučina organizací hájící jejich společné zájmy vůči orgánům veřejné správy, informující o vývoji a změnách v oblasti ekologické výchovy a zajišťující také společnou propagaci a finanční podporu. Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje, příspěvková organizace je členem Pavučiny.

Projekt Střevlíč vzdělávací programy 2022-2024, pracoviště Hejnice, Oldřichov v Hájích, Dolánky.

Projekt DOBRÉ OTÁZKY pro environmentální výchovu - vzdělávání pedagogů a lektorů.

Ministerstvo životního prostředí



STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Projekt EVP o změně klimatu STŘEVLIČ, pracoviště Hejnice, Oldřichov v Hájích.



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU



NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

Ministerstvo životního prostředí



STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Projekt BIODPAD NENÍ ODPAD! BIOABFALL IST KEIN ABFALL!



MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Interreg



Kofinanciert von
der Europäischen Union
Spolu financováno
Evropskou unií

Sachsen - Tschechien | Česko - Sasko

Dům přírody Českého ráje podporují:



AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJEME